

AGREGOVANÝ SBĚR DAT O NEŽÁDOUCÍCH UDÁLOSTECH NA CENTRÁLNÍ ÚROVNI

Pokyny pro předávání dat

(pro PZS zapojené do Systému hlášení NU dle jednotné
metodiky sledování
nežádoucích událostí na lokální úrovni)

Autor / Autoři: **Hlavní autor:** doc. PhDr. Andrea Pokorná, Ph.D.

Spoluautoři: RNDr. Jan Mužík, Ph.D.
Ing. Veronika Štrombachová
Mgr. Petra Bůřilová, BBA

Verze: 2.2 04/2016

Plánovaná revize: 2017

Pokyny pro vyplňování

Výkaz vyplňuje samostatně každý poskytovatel zdravotních služeb (PZS), který je smluvně zapojen v Systému hlášení nežádoucích událostí – SHNU

Formuláře výkazu (HLÁŠENÍ POČTU NEŽÁDOUCÍCH UDÁLOSTÍ PRO CENTRÁLNÍ HODNOCENÍ) a pokyny pro jeho vyplňování jsou uveřejněny na internetových stránkách www.uzis.cz + na Národním portálu Systému hlášení nežádoucích událostí.

Data jsou předávána dvakrát ročně:

- data za 1. polovinu daného kalendářního roku (období od ledna do června) – do konce SRPNA daného roku
- data za 2. polovinu daného kalendářního roku (období od července do prosince) – do konce ÚNORA následujícího roku¹

Obsah hlášení agregovaných údajů o nežádoucích událostech – centrální úroveň

Agregovaná data jsou předávána za následující NU:

- Pády
- Dekubity
- Klinická administrativa
- Klinický výkon
- Dokumentace
- Medikace/i.v. roztoky
- Transfuze/krevní deriváty
- Dieta/výživa
- Medicinální plyny
- Medicínské přístroje/vybavení
- Chování osob
- Nehody a neočekávaná zranění
- Technické problémy
- Zdroje / management organizace
- Neočekávané zhoršení klinického stavu
- Jiné NU

¹ pro letošní rok bude první sběr realizován v dubnu 2016 – za druhou polovinu roku 2015 (od 1. 7. 2015 do 31. 12. 2015)

Vzhledem k faktu, že se aktuálně významně liší možnosti sledování NU na lokální úrovni, je možné zadávat odlišný rozsah údajů u jednotlivých nežádoucích událostí, a proto je dále uveden jednoduchý postup zadávání dat. U každé nežádoucí události lze zvolit, zda je v daném PZS sledují dle doporučené metodiky a jsou schopni předat agregovaná data v požadované podobě, viz dále. V případě volby „nesledují“ jsou pole pro vyplnění znepřístupněna a nevyplňují se. U NU pád a dekubitus je možné zvolit, zda budou informace vyplňovány NEJEN za celé zdravotnické zařízení, ale také VOLITELNĚ za jednotlivé specializace (chirurgie, interna, pediatrie apod.).

Pokyny k předání agregovaných dat u NU PÁD – počty NU

Definice NU PÁD: Pacient neplánovaně klesne (sesune se) k podlaze či podložce. Jde o nezamýšlenou událost, kdy se člověk ocitne na zemi nebo na nižším povrchu (je přítomen svědek), nebo takovou událost sám oznámí (stala se beze svědků). Za pád nelze považovat situaci, která je způsobena záměrným pohybem.

V jednotlivých řádcích a sloupcích je nezbytné vyplnit údaje dle pokynů:

- **volba „Nesledují“** – v případě, že nejsou NU PÁD sledovány dle jednotné metodiky, lze zvolit „nesledují“ a dojde ke znepřístupnění polí pro vyplnění NU pád.
- **volba „Nesledují pacienti dle rizika pádu“** – v případě, že nejsou NU PÁD sledovány dle rizika pádu (škála dle Conleyové či obdobné), lze zvolit „nesledují pacienti dle rizika pádu“ a znepřístupní se pole pro sledování pacientů v riziku pádu (**ř. 12, 13, 14 a 16**).
- **volba rozsahu předávaných dat podle specializací** – umožní zadat hodnoty o počtu pádů nejen za celé zdravotnické zařízení, ale také do polí **podle specializací (sl. 2 až 8)**.
- **počet pádů celkem (ř. 11)** – vyplňte číselnou hodnotu na základě předchozí volby: **počet pádů celkem za PZS (sl. 1), počet pádů v jednotlivé specializaci (sl. 2 až 8)** (dle předchozí volby bude příslušné pole přístupné anebo nepřístupné).
- **Bez rizika /0-4 body/ (ř. 12)** – uveďte **počet pádů u pacientů bez rizika pádu /0 – 4 body/** - na základě předchozí volby: **počet pádů u pacientů bez rizika celkem za PZS (sl. 1), a/nebo počet pádů u pacientů bez rizika v jednotlivé specializaci (sl. 2 až 8)**.
- **V riziku /> 4 body/ (ř. 13)** – uveďte **počet pádů u pacientů v riziku pádu /> 4 body/** - na základě předchozí volby: **počet pádů u pacientů v riziku celkem za PZS (sl. 1), a/nebo počet pádů u pacientů v riziku v jednotlivé specializaci (sl. 2 až 8)**.

- **Neznámé riziko (ř. 14)** – uveďte **počet pádů u pacientů s neznámou hodnotou rizika pádu** na základě předchozí volby: **počet pádů u pacientů s neznámým rizikem celkem za PZS (sl. 1)**, a/nebo **počet pádů u pacientů s neznámým rizikem v jednotlivé specializaci (sl. 2 až 8)**.

Předání agregovaných dat u NU PÁD – Denominátory:²

- **Celkový počet pacientů (ř. 15)** – uveďte **počet pacientů celkem za PZS (sl. 1)**, případně **počet pacientů v jednotlivé specializaci (sl. 2 až 8)** – uveďte počty všech hospitalizovaných pacientů za sledované období – součet hospitalizovaných pacientů musí být vždy vyšší, nebo roven počtu pacientů v riziku.
- **Počet pacientů v riziku pádu³ (ř. 16)** – uveďte **počet pacientů v riziku pádu celkem za PZS (sl. 1)**, případně **počet pacientů v riziku pádu v jednotlivé specializaci (sl. 2 až 8)** – uveďte počty všech hospitalizovaných pacientů za sledované období, kteří byli identifikováni v riziku pádu ve sledovaném období – každý pacient v riziku může být v rámci denominátorů započítán za sledované období pouze jednou. Pokud zadáváte informace za jednotlivé specializace, je nezbytné uvést i celkový počet za PZS.
- **Průměrný počet lůžek (ř. 17)** – uveďte **průměrný počet lůžek za sledované období celkem za PZS (sl. 1)**, případně **průměrný počet lůžek v jednotlivé specializaci (sl. 2 až 8)**. Pokud zadáváte informace za jednotlivé specializace, je nezbytné uvést i celkový počet za PZS. Celkový průměrný počet lůžek se musí rovnat součtu průměrného počtu lůžek dle jednotlivých specializací.
- **Počet NLZP na lůžko⁴ (ř. 18)** – vyplňte číselnou hodnotu **přepočtených úvazků NLZP na lůžko** (jedná se o poměrnou hodnotu přepočtených úvazků osob tzv. ZPBD⁵ – tedy pracující bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb. § 5 (všeobecná sestra), § 6 (porodní asistentka), § 18 (zdravotnický záchranář) a ostatní ZPBD v přímé péči o pacienta a osob tzv. ZPOD⁶ – tedy pracující s odborným dohledem dle zákona č. 96/2004 Sb. § 29 (zdravotnický asistent), jedná se

² Indikátor (ukazatel) si lze představit jako zlomek, v jehož čitateli je počet výskytů sledovaného jevu – nežádoucí události). Jmenovatel (denominátor) vychází z časových, demografických či jiných blíže specifikovaných dat - například počet pacientů za sledované období, počet pacientů podle věkových skupin za sledované období rok apod. Denominátor je tedy neopomenutelnou součástí ukazatele umožňující analýzu dat a jejich srovnávání.

³ V případě, že byl pacient v riziku pádu opakovaně např. před operací nebyl v riziku, po operaci ano a pak opět v době stejné hospitalizace v riziku nebyl – zařaďte jej jako osobu v riziku dle rodného čísla – tedy pacient bude rizikový pouze jednou. Pokud zadáváte data o počtu pacientů v riziku za jednotlivé specializace – v lokálním systému je nezbytné, abyste následně filtrovali pacienty dle rodného čísla /RČ/, aby nedošlo k umělému navýšení počtu pacientů v riziku.

⁴ Jedná se o standardizovaný přepočtený úvazek NLZP na jedno lůžko v lůžkovém zařízení (vykazovaný počet přepočtených úvazků pracovníků).

⁵ Zdravotnický pracovník způsobilý k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu po získání odborné způsobilosti.

⁶ Zdravotnický pracovník způsobilý k výkonu zdravotnického povolání pod odborným dohledem nebo přímým vedením.

o osoby v přímé péči o pacienta, poskytující základní ošetrovatelskou péči – ne pomocného ošetrovatelského personálu) **celkem za PZS (sl. 1)**, případně **přepočtené úvazky NLZP na lůžko v jednotlivé specializaci (sl. 2 až 8)**. Pokud zadáváte informace za jednotlivé specializace, je nezbytné uvést i celkový počet za PZS. Celkové přepočtené úvazky NLZP na lůžko se musí rovnat součtu přepočtených úvazků NLZP na lůžko dle jednotlivých specializací.

Pokyny k předání agregovaných dat u NU DEKUBITY – počty NU

Definice NU Dekubity (proleženiny, prosezeniny, tlakové vředy či tlakové léze): jsou rány vzniklé na podkladě lokálního působení tlaku na tkáň. Velikost a hloubka dekubitu je dána vzájemnou intenzitou působení tlaku, dobou působení tlaku, celkovým stavem pacienta a vnějšími podmínkami, které hrají rovněž při vzniku dekubitu důležitou roli. Je to jakékoliv poškození kůže, které je způsobeno přímým tlakem nebo třecími silami. Dekubitus je lokalizovaná oblast buněčného poškození způsobená poruchou mikrocirkulace a z ní vyplývající hypoxie. Je nutno ji odlišit od poškození kožního krytu v důsledku vlhka (opruzenina, inkontinenční dermatitida) či jiné etiologie.

- **volba „Nesleduji“** – v případě, že nejsou NU DEKUBITUS sledovány dle jednotné metodiky, lze zvolit „nesleduji“ a dojde ke znepřístupnění polí pro vyplnění NU DEKUBITUS.
- **volba rozsahu předávaných dat podle specializací** – umožní zadat hodnoty o počtu pacientů s dekubitem/dekubity nejen za celé zdravotnické zařízení (**sl. 1**), ale také do polí **podle specializací (sl. 2 až 7)**.
- **počet celkem (ř. 19)** – uveďte **počet pacientů s dekubitem/dekubity celkem za PZS (sl. 1)**, případně **počet pacientů s dekubitem/dekubity v jednotlivé specializaci (sl. 2 až 7)**. Celkový počet pacientů s dekubitem/dekubity musí být nižší nebo roven součtu pacientů s dekubitem/dekubity dle jednotlivých specializací (v celkovém počtu nelze započítat pacienta opakovaně v několika specializacích).
- **Dekubity vzniklé v daném ZZ (ř. 20)** – uveďte **počet pacientů, u nichž vznikl dekubitus/dekubity v daném zdravotnickém zařízení**, pokud tuto hodnotu nesledujete na lokální úrovni – zatrhněte volbu „nesleduji“, čímž se znepřístupní pole daného řádku.
- **Dekubity vzniklé mimo ZZ (ř. 21)** – uveďte **počet pacientů, u nichž vznikl dekubitus/dekubity mimo zdravotnické zařízení**, pokud tuto hodnotu nesledujete na lokální úrovni – zatrhněte volbu „nesleduji“, čímž se znepřístupní pole daného řádku. V případě, že pacient přichází k hospitalizaci již se vzniklým dekubitem a v průběhu hospitalizace identickému pacientovi vznikne

další nový dekubitus, bude pacient zařazen do skupiny pacientů, u nichž vznikl dekubitus/dekubity mimo zdravotnické zařízení.

Předání agregovaných dat u NU DEKUBITUS – Denominátory:

- **Celkový počet pacientů (ř. 22)** – uveďte **počet pacientů celkem za PZS (sl. 1)**, případně **počet pacientů v jednotlivé specializaci (sl. 2 až 7)** – uveďte počty všech hospitalizovaných pacientů za sledované období – součet hospitalizovaných pacientů musí být vždy vyšší, nebo roven počtu pacientů v riziku vzniku dekubitů a počtu pacientů nad 65 let.
- **Počet pacientů v riziku vzniku dekubitu (ř. 23)** – uveďte **počet pacientů v riziku dekubitů celkem za PZS (sl. 1)**, případně **počet pacientů v riziku vzniku dekubitů v jednotlivé specializaci (sl. 2 až 7)** – uveďte počty všech hospitalizovaných pacientů za sledované období, kteří byli identifikováni v riziku vzniku dekubitů ve sledovaném období za hospitalizace.⁷ Pokud zadáváte informace za jednotlivé specializace, je nezbytné uvést i celkový počet za PZS. Celkový počet pacientů v riziku musí být nižší, nebo se rovnat součtu pacientů v riziku či s neznámým rizikem dle jednotlivých specializací. Pokud tuto hodnotu nesledujete na lokální úrovni – zatrhněte volbu „nesleduji“, čímž se znepřístupní pole daného řádku.
- **Počet pacientů nad 65 let (ř. 24)** – uveďte **počet pacientů nad 65 let celkem za PZS (sl. 1)**, případně **počet pacientů nad 65 let v jednotlivé specializaci (sl. 2 až 7)** – uveďte počty všech hospitalizovaných pacientů za sledované období, kteří byli ve věkové kategorii nad 65 let. Pokud zadáváte informace za jednotlivé specializace, je nezbytné uvést i celkový počet pacientů nad 65 let za PZS.⁸ Celkový počet pacientů nad 65 let musí být nižší, nebo se rovnat součtu pacientů nad 65 let dle jednotlivých specializací. Pokud tuto hodnotu nesledujete na lokální úrovni – zatrhněte volbu „nesleduji“, čímž se znepřístupní pole daného řádku.
- **Průměrný počet lůžek (ř. 25)** – uveďte **průměrný počet lůžek za sledované období celkem za PZS (sl. 1)**, případně **průměrný počet lůžek v jednotlivé specializaci (sl. 2 až 7)**. Pokud zadáváte informace za jednotlivé specializace, je nezbytné uvést i celkový počet za PZS. Celkový průměrný počet lůžek se musí rovnat součtu průměrného počtu lůžek dle jednotlivých specializací).

⁷ V případě, že byl pacient v riziku vzniku dekubitu opakovaně např. před operací nebyl v riziku, po operaci ano a pak opět v době stejné hospitalizace v riziku nebyl – zařaďte jej jako osobu v riziku dle rodného čísla – tedy pacient bude rizikový pouze jednou. Pokud zadáváte data o počtu pacientů v riziku za jednotlivé specializace – v lokálním systému je nezbytné, abyste následně filtrovali pacienty dle rodného čísla /RČ/, aby nedošlo k umělému navýšení počtu pacientů v riziku – každý pacient v riziku může být v rámci denominátorů započítán pouze jednou.

⁸ V případě, že byl pacient nad 65 let hospitalizován na několika klinikách – zařaďte jej dle rodného čísla – tedy pacient bude uveden pouze jednou). Pokud zadáváte data o počtu pacientů nad 65 let za jednotlivé specializace – v lokálním systému je nezbytné, abyste následně filtrovali pacienty dle rodného čísla /RČ/, aby nedošlo k umělému navýšení počtu pacientů nad 65 let – každý pacient může být v rámci denominátorů započítán pouze jednou.

- **Počet NLZP na lůžko⁹ (ř. 26)** – vyplňte číselnou hodnotu **přepočtených úvazků NLZP na lůžko** (jedná se o poměrnou hodnotu přepočtených úvazků osob tzv. ZPBD¹⁰ – tedy pracující bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb. § 5 (všeobecná sestra), § 6 (porodní asistentka), § 18 (zdravotnický záchranář) a ostatní ZPBD v přímé péči o pacienta a osob tzv. ZPOD¹¹ – tedy pracující s odborným dohledem dle zákona č. 96/2004 Sb. § 29 (zdravotnický asistent), jedná se o osoby v přímé péči o pacienta, poskytující základní ošetrovatelskou péči – ne pomocného ošetrovatelského personálu) **celkem za PZS (sl. 1)**, případně **přepočtené úvazky NLZP na lůžko v jednotlivé specializaci (sl. 2 až 7)**. Pokud zadáváte informace za jednotlivé specializace, je nezbytné uvést i celkový počet za PZS. Celkové přepočtené úvazky NLZP na lůžko se musí rovnat součtu přepočtených úvazků NLZP na lůžko dle jednotlivých specializací.

Pokyny k předání agregovaných dat u ostatních NU – počty NU

U všech dalších nežádoucích událostí je zadáván pouze jejich celkový počet:

- Klinická administrativa (ř. 30)
- Klinický výkon (ř. 31)
- Dokumentace (ř. 32)
- Medikace/i.v. roztoky (ř. 33)
- Transfuze/krevní deriváty (ř. 34)
- Dieta/výživa (ř. 35)
- Medicinální plyny (ř. 36)
- Medicínské přístroje/vybavení (ř. 37)
- Chování osob (ř. 38)
- Nehody a neočekávaná zranění (ř. 39)
- Technické problémy (ř. 40)
- Zdroje / management organizace (ř. 41)
- Neočekávané zhoršení klinického stavu (ř. 42)
- Jiné NU (ř. 43) včetně vysvětlujícího textu.

⁹ Jedná se o standardizovaný přepočtený úvazek NLZP na jedno lůžko v lůžkovém zařízení (vykazovaný počet přepočtených úvazků pracovníků).

¹⁰ Zdravotnický pracovník způsobilý k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu po získání odborné způsobilosti.

¹¹ Zdravotnický pracovník způsobilý k výkonu zdravotnického povolání pod odborným dohledem nebo přímým vedením.

U každé konkrétní NU je ve formuláři pro vyplnění uvedena základní definice dle taxonomického slovníku. V případě, že konkrétní NU nesledujete, zatrhněte volbu „nesleduji“, čímž dojde ke zneprístupnění pole pro vyplnění hodnoty. V případě zadání nežádoucích událostí označených jako „Jiné NU“ je možné uvést příklady nežádoucích událostí ve slovním popisu. Pokud bude počet nezařazených NU do určité kategorie vysoký, prosím, uveďte pouze příklady nejčastějších. Tyto informace mohou sloužit k případnému doplnění nové kategorie NU.

Předání agregovaných dat u ostatních NU – Denominátory:

Cellkový počet pacientů (ř. 27) – uveďte **počet pacientů celkem za PZS** - hodnota je totožná s hodnotu uvedenou v denominátorech NU PÁD a DEKUBITUS

Průměrný počet lůžek (ř. 28) – uveďte **průměrný počet lůžek za sledované období celkem za PZS** - hodnota je totožná s hodnotu uvedenou v denominátorech NU PÁD a DEKUBITUS

Počet NLZP na lůžko¹² (ř. 29) – vyplňte číselnou hodnotu **přepočtených úvazků NLZP na lůžko** (jedná se o poměrnou hodnotu přepočtených úvazků osob tzv. ZPBD¹³ – tedy pracující bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb. § 5 (všeobecná sestra), § 6 (porodní asistentka), § 18 (zdravotnický záchranář) a ostatní ZPBD v přímé péči o pacienta a osob tzv. ZPOD¹⁴ – tedy pracující s odborným dohledem dle zákona č. 96/2004 Sb. § 29 (zdravotnický asistent), jedná se o osoby v přímé péči o pacienta, poskytující základní ošetrovatelskou péči – ne pomocného ošetrovatelského personálu) **celkem za PZS (sl. 1).**

¹² Jedná se o standardizovaný přepočtený úvazek NLZP na jedno lůžko v lůžkovém zařízení (vykazovaný počet přepočtených úvazků pracovníků).

¹³ Zdravotnický pracovník způsobilý k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu po získání odborné způsobilosti.

¹⁴ Zdravotnický pracovník způsobilý k výkonu zdravotnického povolání pod odborným dohledem nebo přímým vedením.

Způsob předávání dat

Předání dat je možné pouze elektronicky prostřednictvím webové aplikace - Centrální úložiště výkazů (CÚV), která obsahuje elektronické šablony pro vyplňování a odesílání výkazů do CÚV. Pro předání dat do CÚV je nutné přihlášení do registrů rezortu zdravotnictví na základě „Žádosti o přístup do registrů NZIS“ uvedené na internetových stránkách www.uzis.cz v horní liště označené červeně a uvedené jako REGISTRY NZIS VSTUP na adrese: <http://www.uzis.cz/registry-nzis-vstup>.

Předání dat do aplikace CÚV bude ukončeno:

za 1. polovinu daného kalendářního roku – vždy k **31. 8.** daného kalendářního roku

za 2. polovinu daného kalendářního roku – vždy k **28. 2.** následujícího kalendářního roku

(pro první rok sběru agregovaných dat bude předání dat do aplikace CÚV ukončeno 31. 5. 2016).